

Ökad risk för kardiovaskulära sjukdomar bland invandrare

■ Invandringen till Sverige har ökat de senaste decennierna, idag med en andel utlandsfödda i befolkningen på 11,8 procent. Faktorer som kan medföra en försämrad hälsa är psykosocial utsatthet i det nya landet och en förändring av olika livsstilsfaktorer i samband med migration. Tidigare studier på detta område har dock uppvisat motsägelsefulla resultat, men dessa studier har oftast varit metodologiskt begränsade, t ex har de varit små eller enskilda grupper har studerats.

Därför ville vi, med hjälp av databasen MigMed, som är en sammanslagning av befolkningsregistret och slutenvårdsregistret, studera hela den svenska befolkningen mellan 35 och 64 år inbegripande en mångfald olika invandrargrupper med avseende på sjuklighet i hjärt-kärlsjukdomar och ischemisk hjärtsjukdom. Åldersjusterade incidenstal och relativa risker med hänsyn tagen till socioekonomiska faktorer analyserades med Cox regressionsmodell.

Män hade generellt två till tre gånger högre insjuknandefrekvens än kvinnor. Lägst var insjuknandet bland afrikaner, högst bland individer från Finland, Polen, Bosnien, Turkiet, Iran och Irak och män från Sydeuropa. Insjuknanderisken var allmänt förhöjd hos en majoritet av invandrargrupperna. Så låg t ex den åldersjusterade relativa risken för ischemisk hjärtsjukdom över 2,0 för män från Turkiet och från arabisktalande länder och för kvinnor från Bosnien, Iran

Nya svenskar löper ökad risk för att insjukna i hjärt- kärlsjukdomar allmänt och koronar hjärtsjukdom specifikt.

och Turkiet. Vid justering för socioekonomiska faktorer kvarstod den förhöjda risken men i många fall på en något lägre nivå.

Sammantaget innebär invandrarstatus en ökad risk för insjuknande i hjärt-kärlsjukdomar allmänt och koronar hjärtsjukdom specifikt. Invandrarstatus bör således tas med i riskbedömningen av hjärt-kärlsjukdomar i befolkningen,

och en ökad insats i preventivt syfte bör ske med inriktning på invandrare.

Malin Gadd

malin.gadd@slpo.sll.se

Gadd M, et al. Morbidity in cardiovascular diseases in immigrants in Sweden. J Intern Med 2003;254:236-43.

Fosforylerat tau i likvor av värde i diagnostiken av alzheimer

■ Behovet av en korrekt diagnos tidigt i sjukdomsförloppet är stort i den kliniska handläggningen av patienter med Alzheimers sjukdom, precis som inom andra områden av medicinen. Inte minst har detta blivit uppenbart efter introduktionen av acetylkolinesterashämmare för symptomatisk behandling av sjukdomen. Flera likvoranalyser har därför utvecklats för diagnostik av alzheimer.

Vid alzheimer kopplas en fosfatgrupp till flera olika aminosyror på tau-proteinet, s k fosforylerat tau (P-tau). Flera olika ELISA-metoder för olika varianter av P-tau har utvecklats, inkluderande fosforylerat treonin 181 (P-Tau 181), serin 199 (P-Tau199), och treonin 231 (P-Tau231).

Olika studier har funnit en varierande grad av ökning av dessa olika P-tau-varianter i likvor vid alzheimer, dock med en hög diagnostisk sensitivitet. En diskussion har därför uppkommit om det

finns en skillnad i den diagnostiska potentialen mellan de olika metoderna.

I en studie av Hampel och medarbetare omfattande över 200 patienter med alzheimer och andra kognitiva demenssjukdomar samt friska kontroller görs en direkt jämförelse mellan de tre ELISA-metoderna. Sensitiviteten sattes till 85 procent varefter specificiteten studerades.

Specificiteten för att skilja Alzheimer från andra kognitiva sjukdomar var över 80 procent för både P-Tau181 och P-Tau231, men något lägre för P-Tau199, mellan 60 och 70 procent. Dessa skillnader var tydliga framför allt då det gällde att skilja alzheimer från frontotemporal demens (FTD) och Lewy body-demens (LBD). Specificiteten var också hög för att skilja alzheimer från andra neurologiska och psykiatriska sjukdomar, liksom vaskulär demens.

Studien ger stöd för att analys av P-

Tau181 i likvor, den metod som idag används i sjukvården i Sverige, är ett värdefullt biokemiskt komplement för att diagnostisera alzheimer och skilja denna sjukdom från viktiga differentialdiagnoser som FTD och LBD. Dessutom talar fynden för att P-tau i likvor kan vara av värde för att skilja patienter med alzheimer från dem med »mixed« (alzheimer/vaskulär) demens, då en ökning av både totalt tau och P-tau skulle tala för alzheimer medan en ökning av totalt tau tillsammans med normalt P-tau skulle tala för mixed demens.

Kaj Blennow

kaj.blennow@neuro.gu.se

Hampel H, et al. Measurement of phosphorylated tau epitopes in the differential diagnosis of Alzheimer disease: a comparative cerebrospinal fluid study. Arch Gen Psychiatry 2004;61(1):95-102.